

CREDINȚA STRĂBUNĂ

REVISTĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A ALBA IULIEI ♦ Anul XXVIII ♦ Nr. 5 (386) ♦ MAI 2018

Albinele și roadele lor în Sfânta Scriptură și în Tradiția Bisericii

Dintre toate insectele de pe pământ, albinele sunt cele care ne trezesc cel mai mult interesul și simpatia, iar mierea produsă de ele este un aliment biblic, vital.

» Pagina 4

Jocul Paparudelor în tradiția populară românească

Pământul roditor și precipitațiile liniștite și abundente au fost tot timpul două elemente considerate a fi extrem de importante pentru bunul mers al gospodăriei.

» Pagina 5

Din viața eparhiei

- Marea Unire și românii de pe Valea Nirajului
- Ședință de constituire a Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia
- Simpozionul Internațional de Știință, Teologie și Artă (ISSTA 2018)

Paginile 2-3

Varia

- Pelerinajul sau omul în căutarea lui Dumnezeu
- Peste 30.000 de credincioși au mers la Nea Makri de ziua Sfântului Eftrem
- Sfinții Chiril și Metodie
- Evocarea singurului veteran de război în viață din orașul Zlatna

Pagina 7

Pelerinaj la Alba Iulia în anul Centenarului Marii Uniri

În contextul Anului omagial al unității de credință și de neam și al Anului comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918, aproape o mie de pelerini din Arhiepiscopia Romanului și Bacăului au participat joi, 10 mai a.c., la cel mai impresionant pelerinaj derulat în inima țării, la Alba Iulia. Costumați în tradiționalul port popular românesc, specific zonei Oituzului, Cașinului și Măgurii, purtând steaguri tricolore, credincioși de toate vârstele au fost prezenți la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie oficiată în Catedrala Reîntregirii de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu și de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Ioachim, înconjurați de un impresionant sobor de preoți și diaconi din cele două eparhii istorice. Răspunsurile liturgice au fost oferite cu măiestrie de către membrii Corului Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan” din Alba Iulia și de către membrii Corului „Ierotheos” al Protopopiatului Ortodox Onești.

În cadrul slujbei, după citirea Sfintei Evanghelii, Arhipăstorul Romanului și Bacăului a rostit un cuvânt despre jertfa ostașilor români de la Oituz, despre munții care au devenit o catedrală natu-

rală, despre curaj, rugăciune și jertfă, fără de care nu ar fi fost posibilă desăvârșirea României Mari. Adresându-se mulțimii credincioșilor, Părintele Arhiepiscop Ioachim a spus: „Dragi pelerini, ne regăsim aici, la Alba Iulia, în Ca-

tedrala Reîntregirii, pelerini și credincioși din Țara de Jos a Moldovei, unde s-au însemnat pe lespele de piatră cuvinte memorabile care statornicesc faptul că în ziua de 10 mai poporul român și-a câștigat un loc bine definit

în istorie”. La momentul rânduit, a fost săvârșită *Litia mică* pentru pomenirea eroilor și ostașilor români care s-au jertfit în luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz, în timpul Primului Război Mondial.

La finalul slujbei, în semn de prețuire, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim a oferit Înaltpreasfințitului Părinte Irineu daruri care să marcheze în mod simbolic întâlnirea de astăzi: o icoană a Sfintei Parascheva, ocrotitoarea Eparhiei Romanului și Bacăului, un epitrahil și un omofor realizate în culorile tricolorului românesc și o plachetă ilustrând harta României Mari. În semn de mulțumire, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu i-a dăruit ierarhului moldav obiecte de artizanat tradițional specifice zonei Albei și o icoană pictată reprezentând chipul Mântuitorului Iisus Hristos. De asemenea, evenimentul va rămâne în istorie prin semnarea de către cei doi ierarhi a unui hrisov care consemnează, pentru generațiile viitoare, însemnătatea și rostul acestui pelerinaj pentru spiritualitatea și identitatea națională.

CIM
VİK

Pr. Oliviu Botoi

» continuare în pag. 2

Cuvântul
ierarhului

Duhul Sfânt, Călăuzitorul nostru

Duhul Sfânt este a treia Persoană a Sfintei Treimi. Sfânta Scriptură ne spune că Duhul Sfânt are înțelepciune (I Cor. 2, 12-13), sentimente de dragoste (Rom. 15, 30), capacitatea de a instrui (Neem. 9, 20) și puterea de a călăuzi (Fapte 16, 6-7). Duhul Sfânt Se întristează de păcatele oamenilor (Efes. 4, 30) și dirijează rugăciunile noastre sau le interpretează în fața lui Dumnezeu (Rom. 8, 26-27). El participă alături de Tatăl și de Fiul la crearea universului (Fac. 1, 1-2). Despre Duhul Sfânt se vorbește în Vechiul Testament ca despre o Persoană Care cunoaște îndeaproape ființele omenești și are control asupra vieților lor. Vladimir Lossky arată că „prin energiile Sale, Duhul Sfânt pătrunde în om și face ca persoana să se manifeste în toată plenitudinea sa”.

În Noul Testament, Duhul Sfânt își asumă un rol suplimentar, acela de reprezentant personal al lui Hristos în această lume (In. 14, 26). De la Botezul Său până la răstignirea Sa pe cruce, Iisus a fost con-

ducător de Duhul Sfânt într-un mod evident. Învățăturile Mântuitorului au pus accentul pe lucrarea și puterea Duhului Sfânt în mântuirea omului păcătos. În timp ce Hristos este reprezentantul oamenilor în fața tronului ceresc, noi avem aici pe pământ pe Duhul Sfânt, reprezentantul Său direct din cer. Părintele Dumitru Stăniloae afirmă: „Duhul Sfânt rămâne în Biserică prin iradiere neîncetată din Hristos, sădind în oameni harul și darurile lui Hristos și, prin aceasta, dându-le viața dumnezeiască din viața lui Hristos”.

Domnul și Mântuitorul nostru L-a trimis pe Duhul Sfânt ca să transforme firea noastră păcătoasă după asemănarea cu El. Duhul Sfânt ne ajută să simțim mustrare pentru păcat (In. 16, 8), șoptește inimilor noastre prin conștiință (Is. 30, 21) și ne îndrumă să facem binele (In. 16, 13-14). Acest Ghid dumnezeiesc ne conduce la Hristos, Purtătorul păcatelor și Răscumpărătorul lumii. Prin Duhul Sfânt, noi suntem ridicați în prezența lui Hristos și, astfel, Duhul devine o parte

din natura noastră spirituală, într-o legătură cu mult mai intimă decât afinitatea dintre doi îndrăgostiți de pe pământ. Sfântul Siluan Athonitul ne spune: „Cine a cunoscut dulceața Duhului Sfânt, nu mai poate fi înrob de nimic pe pământ. E înrob numai de iubirea Domnului”.

Într-o viață umplută de Duhul Sfânt, Hristos trăiește viața Lui în noi și prin noi, în puterea Duhului Sfânt. Când creștinul este umplut cu Duhul Sfânt, viața lui este controlată și făcută puternică de către Acesta, iar rugăciunile lui aduc rezultate. El înțelege cuvântul lui Dumnezeu și este biruitor în lupta duhovnicească împotriva trupului, diavolului și lumii. Prin puterea Duhului Sfânt, creștinul rezistă ispitei și păcatului, trăiește viața îmbelșugată și rodnică a unui martor creștin, aducând și pe alții la Hristos. Viața plină de Duhul Sfânt este o împlinire a idealului lui Hristos pentru noi (cf. In. 10, 10). Când Domnul locuiește în noi prin Duhul Sfânt, putem trăi o viață de biruință. Atunci, „harul lui Dumnezeu ne

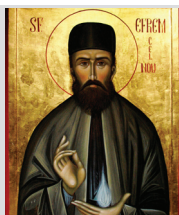
face biruitori asupra a toată puterea potrivnică”, precum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul.

Este bine să-L invocăm mereu pe Duhul Sfânt ca să Se sălășluiască întru noi, fiindcă El este singurul Care ne poate înțelepți, purifica și inspira spre lucrarea virtuților morale și a faptelor bune. Mângâietorul divin vrea să-l elibereze pe .om de orice duh lumesc și superficial și de toate pasiunile care îl înrobesc și îl țin închis într-o repetiție monotonă. Dacă avem pe Duhul Sfânt în viața noastră personală, El ne ajută să ajungem la „libertatea mării fiilor lui Dumnezeu” (Rom. 8, 21) și ne dă „îndrăzneală să ne apropiem de Dumnezeu, cu deplină încredere” (Efes. 3, 12). Prin harul Său, Duhul Sfânt „pe cele neputincioase le vindecă și pe cele cu lipsă le împlinește”, încât noi dobândim sănătate, siguranță, pace și rodnicie.

† IRINEU

Arhiepiscop al Alba Iuliei

✱ Sinaxarul lunii Mai

Sfântul Efrem cel Nou

Sfântul Efrem este numit *nou mucenic* fiindcă face parte dintre sfinții secolului XX. A pătimit pentru credința ortodoxă la anul 1426, dar nouă ne-a devenit cunoscut după cel de-al Doilea Război Mondial. Acest Sfânt Părinte a văzut lumina zilei în orașul Trikala din Grecia, în anul 1384, în ziua Înălțării Sfintei Cruci (14 septembrie), primind la botez numele de Constantin. La 14 ani, s-a retras în peninsula Atica (Grecia), neocupată încă de otomani, și s-a călugărit la Mănăstirea „Buna Vestire” din „Muntele celor neprihăniți”, primind numele de Efrem, fiind mai apoi hirotonit ieromonah.

În anul 1416, otomanii au cucerit această peninsula, iar opt ani mai târziu au invadat mănăstirea, omorându-i pe toți călugării, cu excepția Sfântului Efrem, care în acea zi nu se afla acolo, ci într-o peșteră din munte, unde avea obiceiul să se retragă adesea pentru a se ruga. Dar în anul următor, turcii au invadat din nou mănăstirea și l-au prins pe Sfântul Efrem. Timp de opt luni și jumătate l-au supus unor chinuri groaznice, iar în cele din urmă l-au spânzurat cu capul în jos de un copac din curtea mănăstirii, au adus lemne lângă trunchiul acestuia, iar apoi

i-au dat foc. În mijlocul flăcărilor, sfântul s-a rugat lui Dumnezeu, și în data de 5 mai 1426, la ora nouă dimineața, și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Cea care a aflat sfintele sale moaște a fost maica Macaria. Aceasta, după cel de-al Doilea Război Mondial, a venit în peninsula Atica, în localitatea Nea Macri. Aici a aflat ruinele Mănăstirii „Buna Vestire”, despre care nu știa nimic. Deși nu avea niciun fel de condiții, în afară de o chilie mică unde își ducea viața monahală, sufletul ei s-a legat de acest loc. A început așadar să cerceteze ruinele vechii biserițe de aici, rugându-se lui Dumnezeu să o învrednicească a vedea pe vreunul dintre părinții călugări care au trăit acolo.

Săpând în locul ruinelor bisericii, a descoperit trupul întreg al unui călugăr care trăise în mănăstire: Sfântul Efrem cel Nou. Era ziua de 3 ianuarie 1950 când s-au întâmplat acestea. Din momentul în care a aflat cum îmbunătățitul monah și-a sfârșit viața, maica Macaria i-a luat sfintele moaște și le-a așezat cu evlavie în fața icoanei, aducându-le cinstirea cuvenită. Biserica Ortodoxă îl prăznuiește pe Sfântul Efrem în data de 5 mai a fiecărui an.

TRADIȚII ROMÂNEȘTI ÎN LUNA MAI

» continuare în pag. 5

Jocul Paparudelor în tradiția populară românească

Pentru țărănul român, mun-cile agricole au reprezentat o componentă fundamentală în viața sa, tocmai pentru că prin acestea reușea să își susțină existența. Pământul roditor și precipitațiile liniștite și abundente au fost tot timpul două elemente considerate a fi extrem de importante pentru bunul mers al gospodăriei. Ogorul, pământul sau glia, în popor, era pus uneori pe un pedestal înalt, asemenea unei divinități, iar acest lucru este atestat chiar de personajul principal Ion, din romanul cu același nume, care sărută pământul ca pe ceva sfânt și divin. Însă, pământul, pentru a fi roditor, are nevoie de factori climatici prielnici și, astfel, în viața satului, seceta a fost considerată în permanență un inamic aprig și de temut, iar ploaia un dar divin al abundenței. În acest sens, tradiția populară românească este plină de ritualuri și practici magice prin care se cere îndurare din partea divinității, eliminarea secetei și

dezlegarea cerului pentru a plo-ua. Pe lângă ritualurile mărunte specifice fiecărei zone a țării, trei dintre cele mai importante sunt *Paparudele*, *Caloianul* și *Udătoarea*. În acest scurt eseu vom vorbi despre primul dintre ele.

Cărturarul și domnitorul Dimitrie Cantemir (1673-1723), în importanta sa operă, *Descrierea Moldovei* (*Descriptio Moldaviae*), atunci când vorbește despre religia moldovenilor, descrie și Jocul Paparudelor: „Vara, când seceta este cu primejdie pentru semănături, atunci îmbracă țăranii câte o copilă mai tânără de 10 ani, cu cămeși de frunze de copaci și de buruieni și, cu toate celelalte copile și copii de vârsta ei, umblă jucând și cântând și, cum sosesc la fiecare casă, obișnuiesc babele să le toarne pe cap apă rece; iară cuvintele pe care le cântă ele sunt întru același chip adică: «Papalugă, sui-te la cer și deschide porțile sale și ne trimite ploaie de sus, ca să crească grâul și păpușoiul, mălaiul și altele»”.

LUNA MAI ÎN ISTORIE

1 mai 1885: A fost emis Decretul regal privind aprobarea *Tomos*-ului Sinodal de recunoaștere a autocefaliei Bisericii României de către Patriarhia de la Constantinopol;

3 mai 1848: A avut loc Marea Adunare Națională de la Blaj, cu participarea a 40.000 oameni, preponderent țărani, eveniment prin care românii s-au declarat națiune de sine stătătoare;

9 mai 1877: S-a desfășurat Sesiunea extraordinară a Adunării Deputaților, care a proclamat Independența de stat a României;

11 mai 1877: Guvernul României a anulat tributul către Turcia, sumă pe care a pus-o la dispoziția Ministerului de Război;

22 mai 1957: La București, s-a stins din viață George Bacovia, scriitor român, format în școala simbolismului literar francez;

27 mai 1600: Domnul Mihai Viteazul a realizat prima unire politică a celor trei principate românești;

31 mai 1883: S-a născut Onisifor Ghibu, profesor și politician român, unul dintre participanții importanți la Marea Unire din 1918.

» continuare din pag. 1

Pelerinaj la Alba Iulia în anul Centenarului Marii Uniri

În vibranta cuvântare rostită la finalul evenimentului, Chiri-arhul nostru a spus: „Ați venit astăzi la Alba Iulia, «cel mai istoric oraș al neamului românesc», cum l-au numit bărbaii Marii Uniri în discursurile lor. Sunteți aici pe un pământ sfânt, unde, în urmă cu un secol, cei 1.228 de delegați au hotărât, și cei peste 130.000 de români au votat, în unanimitate, unirea Transilvaniei cu Țara Mamă, care înseamnă făurirea României Mari, făurirea României întregite. Acesta este, de fapt, cel mai de seamă eveniment al istoriei românilor din toate timpurile. Toți împreună am participat astăzi la Dumnezeiasca Liturghie, aducând mulțumiri lui Dumnezeu, Care ne-a ajutat «să se întărească noile hotare ale patriei mărite», cum se exprima

atunci episcopul Miron Cristea. De asemenea, i-am pomenit pe toți înaintașii noștri, care au suferit, au luptat și s-au jertfit pentru realizarea mărețului ideal național. De aici, să mergem la casele noastre cu hotărârea fermă de a da dovadă de un patriotism sănătos, de solidaritate sinceră și de muncă neostenită pentru prosperitatea și fericirea poporului român”.

La acest frumos moment de comuniune frățească organizat în Anul Centenarului Marii Uniri au luat parte și numeroși credincioși albaiulieni, primindu-i cu bucurie pe oaspeții noștri de pe meleagurile încărcate de istorie ale Moldovei. Uniți în cuget și în simțire, toți laolaltă au trăit momente sfinte de rugăciune în Catedrala Reîntregirii, aducând un pios omagiu și

ofranda recunoștinței sincere eroilor Neamului și făuritorilor României Mari, ale căror suflete s-au bucurat de această sărbătoare, văzându-i împreună pe acești urmași ai lor. Pelerinajul credincioșilor moldoveni la Alba Iulia reprezintă îndeplinirea unei datorii morale față de bravii noștri înaintași, care au acționat energetic, până la sacrificiu, pentru înfăptuirea visului de aur al tuturor românilor. Prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu, în acest an cu profunde reverberații istorice, asumându-ne calitatea de gazde bune, adresăm tuturor îndemnul poetului Adrian Păunescu: „Veniți români, veniți la Mecca noastră, / Veniți la Alba Iulia-n Ardeal!”.

✱ Pr. Oliviu Botoi

Marea Unire
și românii de pe Valea Nirajului

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, marți, 8 mai a.c., a avut loc întâlnirea cu tinerii din orașul Sângiorgiu de Pădure, protopopiatul Târgu-Mureș.

Întâlnirea a debutat cu susținerea conferinței cu titlul *100 de ani de unire și dăruire*, prezentată tinerilor de către părintele Petru Șerban, slujitor la Catedrala mare

din Târgu-Mureș. Preacucernicia Sa a subliniat rolul preoților și al credincioșilor din această regiune în realizarea Marii Uniri.

În partea a doua, invitatul a vorbit despre frumusețea tinereții și a vieții, îndemnându-i pe elevi să culeagă, precum albinele, tot ce este mai bun, mai frumos și mai folositor din darul vieții primit de la Dumnezeu. În final, părintele Petru Șerban le-a vorbit celor prezenți

despre patimi, care se înrădăcinează de timpuriu în noi, ne fac viața întunecată și sunt aducătoare de boli și suferințe. Părintele protopop Olimpiu Zăhan a purtat un dialog cu elevii, care au înțeles că indiferent de momentele dificile întâlnite în tinerețe se pot sprijini întotdeauna pe ajutorul lui Dumnezeu.

În cadrul întâlnirii, atenția tinerilor a fost captată de povestea unui alcoolic, abstinent de 20 de ani, care fără rușine le-a prezentat, din experiență proprie, anii întunecați ai tinereții.

Această întâlnire a fost organizată de Grupul de Inițiativă pentru Tineret al Protopopiatului Ortodox Târgu-Mureș, în colaborare cu parohia Sângiorgiu de Pădure, păstorită de părintele Raul Iacob, și s-a desfășurat la Liceul Tehnologic „Sfântul Gheorghe” din localitate.

✱ Pr. Horațiu Sita

Ședință de constituire a Adunării eparhiale
a Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia

Luni, 14 mai a.c., începând cu ora 12:00, în Sala de ședință a complexului bisericesc „Peregrinus” din cadrul Schitului „Hristos Pantocrator” din Alba Iulia, s-au desfășurat lucrările ședinței de constituire a Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Ortodoxe Române de Alba Iulia.

Programul zilei a debutat cu slujba de *Te-Deum*, urmată de un cuvânt de deschidere rostit de către Înaltpreasfințitul Părinte

Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, în calitate de președinte al Adunării eparhiale.

Adunarea eparhială este organismul deliberativ pentru toate problemele administrative, economice, culturale, social-filantropice și patrimoniale ale eparhiei. Ea se compune din 30 de reprezentanți ai clerului și ai credincioșilor, aleși pe o perioadă de patru ani, în proporție de o treime clerici și două treimi mi-

reni, persoane care s-au implicat în viața comunităților de unde provin, dovedind o viață morală și religioasă ireproșabilă.

În cadrul acestei ședințe, au fost aleși cei nouă membri ai Consiliului eparhial – organul executiv al Adunării eparhiale (din care trei sunt clerici și șase mireni); cei trei membri ai Consistoriului eparhial și doi supleanți, precum și componența celor cinci comisii de lucru permanente (administrativ-bisericească; culturală și educațională; economică, bugetară și patrimonială; social-filantropică; organizatorică, juridică și de validare).

De asemenea, a fost desemnat un cleric pentru a fi aprobat de Sinodul mitropolitan ca membru al Consistoriului mitropolitan și au fost delegați trei reprezentanți în Adunarea Națională Bisericească – un cleric și doi mireni.

✱ Eugen Băraian

Părintele Arhiepiscop Irineu a participat la Festivalul Internațional „Lucian Blaga” din Lancrăm

Vineri, 11 mai a.c., Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a fost prezent la festivitatea oficială de deschidere a Festivalului Internațional „Lucian Blaga”. Începând cu ora 10:00, în curtea casei memoriale „Lucian Blaga” din Lancrăm, județul Alba, oficialități

județene și locale, precum și academicieni, scriitori și profesori, au adus cinstire memoriei marelui savant. Cu această ocazie, Arhipăstorul Alba Iuliei a rostit o alocuțiune, în care a evocat activitatea, personalitatea și geniul marelui filosof, creator al unor opere literare de mare valoare, neprețuite pentru cultura română.

În continuare, la mormântul poetului, aflat în cimitirul bisericii parohiale din imediata apropiere a casei memoriale, Înaltpreasfinția Sa, împreună cu un sobor de clerici, a oficiat slujba Parastasului. Festivalul, ajuns la cea de-a XXXVIII-a ediție, a avut în program spectacole de teatru, concerte, sesiuni de comunicări științifice, concursuri de creație literară și artă plastică, conferințe și lansări de cărți și de reviste. Aceste manifestări științifice au fost organizate de Primăria și Consiliul Municipiului Sebeș, Centrul Cultural „Lucian Blaga” Sebeș, Consiliul Județean Alba și Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” Alba.

✱ Ștefan Bretoi

Parteneriat de succes între Biserică și instituții publice pentru prevenirea abandonului școlar

În data de 3 mai a.c., începând cu ora 11:00, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, a participat la Conferința cu tema „Prevenirea abandonului școlar: angajament și dăruire, impact și perspectivă”. Evenimentul a fost organizat de către Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia, în Sala de conferințe a Hotelului *Parc*, și s-a concretizat într-o prezentare a rezultatelor intervenției asupra nevoilor identificate în cercetarea sociologică derulată în anul școlar 2016-2017, pe un eșantion de 50 de cadre didactice și 505 părinți ai copiilor înscrși în acest Program.

În cuvântul pe care l-a rostit, Părintele Arhiepiscop Irineu a spus următoarele: „Noi, creștinii, suntem călători pe acest pământ. Dar în călătoria noastră spre țărâmul veșnic, ne decidem destinul veșnic. De aceea Hristos a spus: «Faceți bine fără să nădăjduiți nimic în schimb și plata voastră va fi multă», iar Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: «Până aveți timp, faceți binele față de toți». Hristos este singurul Care poate să săvârșească binele durabil, dar pentru aceasta are nevoie de colaborarea noastră, de ajutorul nostru. Dacă noi Îl ascultăm, ne vom bucura de prietenia Lui divină, pentru că a spus: «Voi sunteți prietenii Mei dacă faceți ceea ce Eu vă poruncesc vouă». Acum înțelegem cât de

important este să-i ajutăm pe copiii din centrele educaționale, pentru că ei reprezintă primăvara vieții, și dacă vreți, viitorul națiunii”.

Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia este o organizație non-guvernamentală a Arhiepiscopiei Ortodoxe Alba Iulia, având 19 filiale în județele Alba și Mureș și peste 16 ani de experiență în asistență socială. Asociația coordonează cea mai mare rețea județeană de centre sociale din Patriarhia Română, la nivelul județului Alba existând de mai mulți ani cel mai amplu parteneriat în domeniul social, dintre Biserică și autoritățile județene și locale, din România.

Rețeaua de prevenire a abandonului școlar din județul Alba cuprinde în prezent 24 centre, dintre care 12 centre educaționale de zi ce funcționează în sedii proprii, și 12 centre de prevenire a abandonului școlar ce funcționează în cadrul unor școli generale. În aceste centre, peste 600 de copii sunt sprijiniți să nu abandoneze școala și să își continue studiile, prevenindu-se, în același timp, și abandonul familial. Ei beneficiază de o masă caldă de prânz, primesc rechizite școlare și sunt meditați gratuit de cadre didactice specializate care îi ajută să-și îmbunătățească situația și rezultatele școlare. De asemenea, beneficiază în centre și de consiliere psihologică, de

activități de dezvoltare personală pentru formarea personalității copilului, dar și de activități recreative sau de petrecere a timpului liber.

Centrele educaționale funcționează în baza unei relații contractuale între DGASPC Alba și Filantropia Ortodoxă Alba Iulia, iar Centrele de prevenire a abandonului funcționează și sunt susținute financiar printr-un parteneriat între Filantropia Ortodoxă Alba Iulia, Primăria și Fundația FAER Reghin. Această Fundație oferă sprijin financiar prin proiectul „Incluziune socială și îmbunătățirea condițiilor de viață a romilor și a altor grupuri vulnerabile”, proiect derulat de Fundația HEKS și cofinanțat printr-un grant oferit din partea Elveției. Cele două organizații au dezvoltat pentru județul Alba proiectul „Prevenirea abandonului școlar”, care este componentă a proiectului mare amintit anterior. În cadrul acestora, Filantropia Ortodoxă Alba Iulia își aduce un aport deosebit atât material, cât și social și educațional prin facilitarea unor relații normale de incluziune socială, formarea și dezvoltarea unui sistem de valori morale, precum și susținerea valorificării potențialelor individuale și familiale ale celor implicați.

✱ Pr. Nicolae Ignat

Întâlniri duhovnicești cu copiii din parohia Delenii, protopopiatul Târnăveni

La începutul lunii mai a.c., în parohia Delenii din protopopiatul Târnăveni, au avut loc două întâlniri duhovnicești cu copiii, având ca scop vizionarea filmului *Viața lui Iisus*.

La finalul fiecărei întâlniri, au avut loc discuții interactive pe marginea scenelor vizionate. Astfel, cei mici au plecat la casele lor mai îmbogățiți spiritual, dar și mai responsabili față

de dezvoltarea lor duhovnicească, prin includerea rugăciunii în stilul de viață zilnic, prin ascultarea de părinți și de profesori, precum și prin respectarea celor din jur. De asemenea, aceștia au fost încurajați ca de fiecare dată când întâmpină dificultăți, să nu ezite a o chema în ajutor pe Maica Domnului.

Inițiativa acestei acțiuni aparține parohiei noastre și doam-

nei educatoare Camelia Madac, constituind totodată un demers de valorificare a parteneriatului Școală-Biserică, prin care se urmărește completarea educației viitoarei generații, prin oferirea oportunității unei formări complete, în duhul Evangheliei și al valorilor Ortodoxiei. Prin atragerea și menținerea copiilor și a tinerilor cât mai aproape de sânul Bisericii strămoșești, ne îndeplinim cea mai mare datorie a noastră: aceea de a-i călăuzi pe copii spre Mântuitorul Hristos, de a-i învăța să-L iubească și să urmeze învățăturile Sale, spre dobândirea sfințeniei, căci Însuși Mântuitorul ne spune: Lăsați copiii să vină la Mine, căci a unora ca aceștia este Împărăția lui Dumnezeu (Mc. 10, 14).

✱ Pr. Silviu Jimborean

✱ Evenimente

Simpozionul Internațional de Știință, Teologie și Artă (ISSTA 2018). Centenarul unirii românilor și Europa de astăzi. Religie și geopolitică

Anul 1918 este, poate, unul dintre cei mai importanți din istoria României. „Data de 1 Decembrie 1918, afirma domnul academician Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române, nu este pentru români o simplă dată în calendar, o zi ca toate celelalte, ci ziua *devenirii unei nații și a unui stat*. Marea Unire de la 1918, afirma domnia sa, reprezintă *punctul astral al istoriei noastre naționale*”.

Acest moment, care a marcat profund și decisiv istoria românilor, s-a petrecut la Alba Iulia, Bălgradul de odinioară, cetatea care a dat locuitorilor ei și tuturor românilor cuvântul Evangheliei lui Hristos în limba lor, dar și fiorul sacru al sentimentului unității de neam și de credință, manifestat în două momente importante ale istoriei acestei cetăți: anul 1600, legat de numele lui Mihai Viteazul, și, bineînțeles, anul 1918, anul făuririi României Mari. Acesta este *darul cel neprețuit* pe care Dumnezeu l-a făcut locuitorilor acestei urbe și tuturor românilor.

În semn de recunoștință, cei cărora, în curgerea vremii, li s-a încredințat conducerea politică și spirituală a Alba Iuliei au dăruit această dată pe frontispiciul urbei într-o formă de neșters, l-au scris pe un hrisov și l-au îngropat „ca pe o comoară de mare preț” în piciorul Sfântului Prestol al altarului Catedralei *Reîntregirii*, ca să stea de-a pururi lângă jertfelnicul cel mai presus de ceruri.

Sfântul Sinod al Bisericii noastre a declarat anul 2018 *Anul omagial al unității de credință și de neam și Anul comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918*, iar Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, în calitate de *martor privilegiat al Centenarului Marii Uniri*, și-a propus să rezoneze cu toate vocile care doresc să omagieze acest eveniment major al istoriei noastre, dedicându-i în întregime contribuțiile științifice și lucrările *Simpozionului Internațional de Știință, Teologie și Artă*, aflat anul acesta la cea de-a XVII-a ediție.

Cu binecuvântarea lui Dumnezeu, împărtășită participanților prin mâinile Întâistătorului Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Alba Iuliei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu, simpozionul internațional al facultății noastre s-a desfășurat, în zilele de 14 și 15 mai 2018, în două sesiuni în plen și în alte două pe ateliere de lucru, având cinci secțiuni:

1. *Apogeul politicii naționale a românilor. Unirea la Centenar;*
2. *Biserică și Națiune – vocații și alienări identitare;*
3. *Biserica și proiectul național – o Românie EU-ropeană creștină?*
4. *Una, Sancta, Catholica et Apostolica;*
5. *Misiune, națiune și identitate eclezială.*

Partenerii Simpozionului Internațional de la Facultatea

de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia au fost: Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Alba Iuliei, Episcopia Devei și Hunedoarei, Secretariatul de Stat pentru Culte, Consiliul Județean Alba, Primăria Municipiului Alba Iulia, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Școala Doctorală din cadrul Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni și Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS).

A doua zi a simpozionului a consemnat un eveniment academic deosebit, dedicat unei personalități marcante a națiunii și a culturii românești: *Doamna Academician Ana Blandiana*, o personalitate-simbol care a traversat, cu demnitate, paliere complicate ale istoriei României și care a contribuit, prin întreaga carieră literară și culturală, la păstrarea și promovarea identității noastre naționale. Opera literară vastă a Domniei Sale este amprentată puternic de vocația creatoarei pentru imaginarul sacral și o recomandă cu prisosință cinstirii și recunoștinței noastre care s-a exprimat prin acordarea titlului științific de *Doctor honoris causa*.

Comemorarea Centenarului și făuritorilor Marii Uniri și a contribuției istorice majore a acestora la îndeplinirea idealului național de unitate constituie pentru noi o *ofrandă* a recunoștinței, dar și un prilej potrivit de a nu ne uita trecutul, de a cunoaște mai bine virtuțile înaintașilor noștri, de a le prețui și de a le pune în lucrare în această „parte de cer”, în care Bunul Dumnezeu ne-a hărăzit să trăim.

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel încheia cuvântul rostit la proclamarea solemnă a anului 2018 ca *An omagial al unității de credință și de neam și An comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918* cu o rugăciune adresată Preasfintei Treimi de a dăruia tuturor românilor „bucuria comuniunii frățești prin păstrarea dreptei credințe, a unității și a demnității noastre naționale”. Ne alăturăm, ca într-o cântare antifonală și ca într-un răspuns liturgic, glasului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, și zicem: „Dăruiește, Doamne, Bisericii noastre și poporului Tău dreptcredincios să se bucure de Tine, Înnoitorul făpturii. Insuflă în fiii ei fiorul începutului, prospețimea zorilor dimineții și nădejdea unui viitor pe calea Împărăției celei veșnice. Alungă de la noi frica morții, care ne ține în robia păcatelor, impresia falsă că trăim numai din cuvinte fără rost, suspiciunea că, în momentele grele ale vieții, preferăm metaforele în locul adevărului, iar în inimile celor care sunt departe de Tine deșteaptă setea și foamea după «cuvintele vieții celei veșnice»” (In. 6, 68).

✱ Pr. lect. Alexandru Moldovan

Albinele și roadele lor în Sfânta Scriptură și în Tradiția Bisericii

Albinele fac parte din categoria insectelor zburătoare, hrănindu-se cu nectarul florilor (bogate în zaharuri) și cu polen (având conținut de proteine), lucru ce duce la polenizarea florilor și, în final, la producerea mierii și a cerii.

Dintre toate insectele de pe pământ, albinele sunt cele care ne trezesc cel mai mult interesul și simpatia. Poate și pentru faptul că ele sunt singurele insecte care ne oferă cu atâta dărnicie produsele pe care le realizează cu multă trudă. Dacă luăm aminte la toate produsele din stup: mierea, propolisul și ceara, observăm că sunt făcute doar de albinele „fecioare”. Apicultorii știu bine că numai matca sau regina este fecundată de către „trântori” și doar ea „naște” puiet.

Cel mai important produs oferit de albine este mierea. Acest aliment apare din cele mai vechi timpuri, fiind unicul îndulcitor folosit de către strămoșii noștri în viața de zi cu zi, dăci fiind foarte mândri de mierea lor. Apoi, în Evul Mediu, în Câmpia Dunării și în Moldova, se producea o miere de o calitate excepțională. Zahărul a ajuns mult mai târziu în bucătăria noastră. Mai întâi, în jurul anului 1650, în Europa a pătruns zahărul din trestie de zahăr, iar prima fabrică de pe teritoriul României bazată pe cultura sfeclii albe a apărut în jurul anului 1830, în județul Sălaj. De aceea, prin comparație cu zahărul (apărut foarte târziu), mierea este mult superioară acestuia, datând din vremuri foarte vechi. Pe lângă mierea crudă, albinele ne oferă și alte produse cum ar fi: lăptișorul de matcă, propolisul și ceara.

Mierea de albine este un aliment biblic, considerat printre cele vitale, așa cum citim în cartea Înțelepciunii lui Isus Sirah 39, 31: „Începutul a toată trebuința vieții omului este: apa, focul și fierul, sarea și făina de grâu, *mierea* și laptele, sângele strugurelui, untdelemnul și haina”.

Mierea apare menționată în Biblie de zeci de ori. Uneori este prezentă ca aliment: II Reg. 17, 29; Iov 20, 17; Pilde 24, 13. În Noul Testament, aflăm că Sfântul Ioan Botezătorul se hrănea cu miere sălbatică (Mc. 1, 6) și Însuși Mântuitorul, după Înviere, a mâncat dintr-un pește fript și dintr-un fagure de miere, pentru a demonstra ucenicilor că nu e o nălucă sau o vedenie, ci El Însuși, în mod real (Lc. 24, 42). Alteori, acest aliment miraculos a constituit pentru autorii cuvintelor dumnezeiești un ter-

men de comparație, pentru a arăta binecuvântarea, belșugul, dar și folosul cuvintelor duhovnicești. Sfintele Scripturi folosesc substantivul „miere” în chip metaforic, trimițând cu gândul la bunăstarea unei zone geografice: „...Am să duc acest popor, într-un pământ roditor și larg, în țara unde curge miere și lapte” (Ieș. 3, 8; a se vedea și Lev. 20, 24 și Ier. 32, 22). Nici comparația ca figură de stil nu este lipsită în Sfânta Scriptură când vorbim de miere: cuvintele se arată mai dulci ca mierea (Ps. 118, 103, precum și Pilde 16, 24). În cartea Judecători, capitolul 14, albinele sunt lăudate pentru dulceața extraordinară a mierii lor și fac parte dintr-o ghicitoare a lui Samson: „Din cel ce mănâncă a ieșit cel ce se mănâncă și din cel tare, a ieșit dulceața” (Jud. 14, 14). Alte locuri ale Bibliei, unde atâr albinele, cât și rodul lor principal, mierea, ocupă un loc important în viața omului, sunt: Fac. 43, 11; Ieș. 3, 17; Ps. 18, 11; Pilde 24, 13; 25, 16 etc.

În Tradiția Bisericii, Sfântul Proroc Ilie este ocrotitorul apicultorilor, precum și al electricienilor și al aviatorilor. De aceea, potrivit unor vechi rânduieli, în ziua sa de pomenire, după Sfânta Liturghie, în unele biserici se obișnuiește a se citi *Rugăciunea de binecuvântare a stupilor și a fagurilor de miere*. În edițiile mai noi ale cărților de slujbă, nu se mai amintește ziua în care se poate săvârși această rânduială, înțelegând din aceasta că ori de câte ori este nevoie, preotul, la solicitarea apicultorilor, poate săvârși această slujbă.

Mierea constituie un leac însemnat pentru numeroase boli, ne spune medicina de specialitate, și, fiind bogată în vitamine, ea este preluată direct de celule. În Sfânta Scriptură este recomandată pentru sănătatea trupeză: „Cuvintele frumoase sunt un fagure de miere, dulceață pentru suflet și tămăduire pentru oase” (Pilde 16, 24).

În vechile mitologii greacă, romană și egipteană, albinele erau un simbol al muncii și supunerii, dar și un simbol al regalității, reprezentând suveranitatea faraonului la egipteni. În creștinism, albinele simbolizează nemurirea și învierea. Dispar în răstimpul celor trei luni de iarnă, la fel cum Hristos a pōposit în moarte trei zile înainte de a învia.

În concluzie, putem spune că albinele, care duc o viață socială complexă, continuă să surprindă chiar și oamenii de știință. Ele sunt esențiale pentru natură, fiind o forță invizibilă care polenizează peste 75% din plantele pe care le cultivăm. În plus, acestea ne oferă produsele paradisiace atât de gustoase și de importante pentru sănătatea noastră. De aceea albinele sunt atât de îndrăgite și îngrijite de oameni. În acest sens, spune autorul în cartea Pildelor 6, 8: „Mergi la albină și vezi cât e de harnică și ce lucrare iscusită săvârșește. Munca ei o folosesc spre sănătate și regii și oamenii de rând. Ea e iubită și lăudată de toți, deși e slabă în putere, dar e minunată cu iscusința”.

✱ **Pr. Ioan-Adrian Culda**

Pelerinaj cappadocian (V) Efes

De la Kusadași la Efes sunt 19 km. De la Gymnaziul anticului Efes urcăm în serpentine spre culmea Panaya-Kapulu, sau Dealul Ciocârliei, unde, într-un loc încântător, înconjurat de măslini, se află casa Sfintei Fecioare Maria. Încredințată ucenicului său iubit, acesta a luat-o cu sine la Efes. Casa a fost refăcută în urmă cu cincizeci de ani pe ruinele vechii locuințe descoperite pe Dealul Ciocârliei în urma unei vizituri a unei călugărițe catolice. Cercetătorii Pere Poulin și Young, pe baza descrierii călugăriței bavareze Catherine Emmerich, au descoperit locul. Doar zidurile mai erau în picioare. Sunt tradiții care spun că Maica Domnului a murit la Efes și a fost înmormântată potrivit viziunilor aceleiași călugărițe, la 500 de metri de actuala casă.

Efes, oraș fascinant al civilizației grecești și romane, important nu numai din punct de vedere arheologic, dar și creștin, atrage mii de turiști și pelerini. Întemeierea orașului se pierde în legendă. Strabon și Pausanias spun că a fost întemeiat de amazone. După Herodot, majoritatea populației era formată din carieni și lelegieni. Carienii spuneau despre ei că sunt cei mai vechi locuitori ai Anatoliei cu capitala la Halicarnas. Aproape toate monumentele rămase datează din această perioadă. Îți trebuie timp, foarte mult timp și multă informație pentru Efes. Altfel, treci pe lângă valori fără să le bagi în seamă. Riști să le clasifici ca ruine. Se intră prin partea de sus a orașului, cum cobori de pe Dealul Ciocârliei. Primul monument care atrage atenția: Băile Termale Varius. În această zonă se află mai multe monumente de o mare importanță în viața cetății antice: Rezervorul de apă, Piața publică municipală, Bazilica, Teatrul Mic (Odeon), Consiliul Municipal. Mă atrage Odeonul. Se

păstrează gradenele de piatră alternând cu marmura albă. Poți urca până pe ultima scară. De aici ai o imagine panoramică asupra ruinelor Consiliului municipal, Templul lui Domițian, până în jos spre strada Grădinilor, pavată cu lespezi mari de marmură. Pe această stradă care coboară spre cele mai importante monumente aveau loc serbările în cinstea zeiței Artemis.

Drumul coboară, permițându-ne să vedem Biblioteca lui Celsus. O știam din nenumărate reproduceri. Bibliotecile m-au fascinat dintotdeauna. În rafturile unei biblioteci se adună un univers, mai ales cele antice... multă muncă, clasificare, scribi, copiiști și mai ales răbdare. Câți filozofi, poeți, scriitori, au trecut prin această bibliotecă... Un obiectiv deosebit de important al creștinismului la Efes e biserica Sinodului III Ecumenic din 431. Construită în secolul al II-lea, cu destinația inițială de muzeu, a fost transformată în bazilică în secolul al IV-lea și închinată Fecioarei Maria.

Ne îndreptăm cu autocarul spre o colină din apropiere. Aici se află peștera celor șapte adormiți. Bucurie mare pentru mine. Viața lor m-a impresionat încă de pe băncile Seminarului. Cei 7 tineri din Efes, în zilele lui „Deciu, împăratul și prigonitorul”, care „au adormit în peșteră 372 de ani nu au suferit nicio stricăciune, ca niște prunci care se încălzesc la sânul mamei lor”.

Dar, Efesul păstrează peste milenii amintirea Apostolului iubirii. Mormântul Sfântului Ioan Evanghelistul se află între ruinele bisericii ce-i poartă numele. Biserica construită pe tip bazilical de Împăratul Justinian pe dealul care azi poartă numele de Ayasuluk. În jurul acestei coline s-a mutat cu timpul Efesul, mutat și el pe vremea Regelui Lisimach în valea vizitată cu două ore în urmă. De sus,

de pe platoul pe care a fost ridicată bazilica Sfântului Ioan Evanghelistul, zăresc în vale o coloană singuratică. Tresar... pentru că știu ce este! E singura coloană din cele 120, e tot ce a mai rămas din templul Artemisei din Efes, socotit printre cele șapte minuni ale lumii antice. Din clasa a V-a, de când am citit *Cele șapte minuni ale lumii antice*, doream să văd locul. Jefuit de-a lungul timpului, incendiat, reconstruit, demolat de goți în invazia din 263, păstrează o singură coloană înfruntând veacurile, amintirea unei minuni de mult apuse. La Catedrala „Sfânta Sofia” au fost duse multe din coloanele milenarului templu. O parte din trecuta sa splendoare se află la British Museum, la Muzeul de Arheologie din Istanbul sau la Muzeul din Efes. Arheologii spun că o bună parte se află în mlaștina care a înghițit încet, încet, minunea lumii antice. Părăsesc cu părere de rău Efesul, orașul care a scris în memoria marmurei sale atâtea veacuri de istorie.

E ultima seară la Kusadași. Urmăresc apusul de soare de pe faleză, printre palmierii foșnind ușor în adierea brizei și leandrii înfloriți. Florile lor roșii răspândesc un parfum dulceag, cum numai în serile călduroase de vară orientală poți întâlni.

» continuare în următoarele numere

✱ **Pr. Cornel Marcu**

Așa a fost slujirea părintelui iconom stavrofor Onoriu Dafin: smerenie păstrată în răbdarea și surâsul misiunii

Dumnezeu, fiind iubire, a lăsat să înflorească în lume, pentru om, câteva minuni suverane: inima mamei, brațul protector al tatei, ochii și sufletul copiilor, copilăria, înțelepciunea, purtarea de grijă, lucrarea cu totul minunată a preotului paroh, duhovnicul, dorul, aducerea aminte, credința, recunoștința, iubirea, surâsul, cântecul, prietenia, omenia...

Părintele Onoriu Dafin se înscrie prin excelență în acea categorie de oameni harismatici, asupra cărora, odată cu harul mântuitor, Dumnezeu coboară darul blândeții, nevoia de îndurare, de înțelegere și răbdare, delicate și tandre; acest fel de oameni, tot mai rarișimi din nefericire, cu chipul și toată ființa lor, mereu serene, ne întâmpină și ne dăruiesc cu toată blândețea, căldura și bunăvoința de

care sunt în stare; personaje zaheice, ei ne poftesc în toată vremea să le trecem pragul sufletului.

Dumnezeu a făcut sufletul omului pentru a-L purta în el, ideatic și real, pe Hristos; iar dacă această „naștere” are loc, se zice că Dumnezeu este mai bucuros decât atunci când a făcut cerul și pământul. Asta a făcut, în toată vremea alesei sale slujiri preoțești, părintele Onoriu Dafin; a trecut, ca odinioară Hristos, pragul casei lui Zahau, cu iubirea și îmbrățișarea slujirii, înțelegerii și iubirii, pragul atâtor suflete ale bunilor săi păstoriți.

Inimosul părinte Onoriu Dafin s-a născut la 25 februarie 1949 în localitatea Țigmandru, jud. Mureș, din părinții Onoriu și Elena, tatăl fiind mulți ani vrednic cântăreț bisericesc la biserica cu hramul „Sfânta Treime” din Sighișoara. A urmat școala primară și apoi Liceul Teoretic „Mircea Eliade” din Sighișoara, după care a efectuat stagiul militar în cadrul batalionului de vânători de munte din Predeal. Între anii 1972-1976, tânărul Onoriu a urmat cursurile Institutului Teologic de Grad Universitar din Sibiu. S-a căsătorit în anul 1976 cu tânăra Emilia Marcu din parohia Țopa, an în care a primit și Sfânta Taină a Preoției, fiind hirotonit de către vrednicul de pomenire Preasfințitul Părinte Episcop Emilian pe

seama parohiei Hetiur cu filia Jacul Românesc, protopopiatul Sighișoara. S-a identificat cu dăruire și multă jertfă slujirii bunilor credincioși, alături de care a desfășurat o intensă activitate de restaurare generală a lăcașului de cult, monument istoric cu hramul „Buna Vestire” din localitatea sus-menționată. În paralel, a acordat o atenție deosebită misiunii pe care a desfășurat-o în filia Jacul Românesc, trudind din greu, timp de 17 ani, pentru a menține pe linia de plutire mica bisericuță cu hramul „Sfântul Nicolae”, azi mănăstire de maici. Începând cu anul 1998 a fost numit preot paroh la Parohia Ortodoxă Sighișoara VII – cartierul Târnava, unde, cu multă dăruire, alături de bunii credincioși sighișoreni, a zidit din temelie biserica parohiei cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”.

În urma celor 40 de ani de rodnică activitate pastoral-misionară, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Irineu, părintele iconom stavrofor Onoriu Dafin s-a pensionat, fiind îmbisericit în biserica parohiei Sighișoara VII. Dumnezeu să-i dăruiască Sfinției Sale pace și liniște, sănătate și putere pentru a sluji mai departe Sfântul Altar al Bisericii neamului nostru românesc.

✱ **Pr. Ovidiu Dan**

Răspunsul Bisericii la întrebările societății

Care este importanța lăcașurilor de cult în viața credincioșilor și cum au apărut aceste locuri de închinare?

În limbajul teologic, noțiunea de „biserică” are două înțelesuri bine deosebite unul de altul. Primul și cel mai important înțeles este cel dogmatic care privește „Biserica” (scris cu majusculă) drept „Trupul tainic al lui Hristos”. Acest trup este alcătuit din totalitatea celor care cred în Iisus Hristos, clerici și mireni, care sunt botezați în numele Sfintei Treimi, păstrează aceeași învățătură de credință, se împărtășesc din aceleași mijloace instituite pentru mântuirea și sfințirea lor și se conduc după normele date de Mântuitorul Hristos. Care este întemeietorul și capul acestui trup. Este ceea ce numim în general Biserica instituție sau organ de mântuire. Al doilea înțeles al noțiunii de „biserică” (scris cu minusculă) este cel liturgic – pastoral, care privește biserica drept lăcaș de închinare, adică locul sfânt unde credincioșii se adună pentru săvârșirea cultului divin public.

În cele ce urmează noi ne vom ocupa de „biserică” sub al doilea aspect, adică cel de lăcaș de cult. În viața și spiritualitatea creștină, și îndeosebi în cea ortodoxă, biserica este și rămâne locul cel mai sfânt, casa lui Dumnezeu, în care El este mereu prezent și în care credincioșii se adună pentru săvârșirea cultului divin public, împărtășindu-se de darurile Duhului Sfânt, revărsate asupra lor prin sfintele slujbe bisericești, săvârșite de către sfinții slujitori. Sunt toate acele categorii de slujbe cunoscute sub numele de Taine, ierurgii și laude bisericești, prin care se sfințește viața credincioșilor, mai presus de toate fiind Sfânta Liturghie, centrul și soarele cultului divin public ortodox.

În biserică, creștinii se mântuiesc și în ea se desfășoară toate evenimentele cu semnificație majoră din viața lor religioasă, de la leagăn până

la mormânt. Aici primesc Botezul, prin care se încorporează în Biserica lui Hristos, devenind membri ai acesteia, Mirungerea și Sfânta Împărtășanie, aici simt fiorul primelor rugăciuni, în lăcașul de cult primesc iertarea păcatelor și binecuvântarea familiei, de aici pleacă pe ultimul lor drum și tot de aici ascultă rugăciunile de mijlocire pentru ei. Viața religioasă ortodoxă, alături de cultul ei atât de frumos, variat și bogat în idei, nu se poate concepe în afara bisericii.

Iată de ce, în spiritualitatea ortodoxă, forma de construcție a sfântului lăcaș n-a fost niciodată lăsată la voia și capriciul arhitecților și meșterilor constructori ori al ctitorilor. Ba, dimpotrivă, putem spune că planul și formele lăcașului de cult au fost și sunt subordonate unor principii funcționale, adică scopului căruia îi este destinat lăcașul de cult în viața religioasă a Bisericii, precum și unor idei simbolice cărora el este chemat să le dea formă văzută. Atât prin formele și arhitectura sa, cât și prin zugrăveala sau pictura care acoperă suprafața pereților, biserica trebuie să ne facă să ne simțim cât mai aproape de Dumnezeu. Căruia ne rugăm, ca și de Biserica nevăzută, numită „triumfătoare”, adică aceea a îngerilor și a sfinților, cu care suntem în permanentă legătură prin rugăciune.

Așa cum în toate religiile au existat și există diverse locuri de cult, începând cu simple grămezi de piatră și sfârșind cu temple monumentale, la fel și în creștinism au existat lăcașuri de cult încă de la începuturile lui. Practica este moștenită de la iudei, biserica creștină luând locul templului sau al sinagogii iudaice. Faptul că Mântuitorul Hristos intră și se roagă sau predică în templele și sinagogile iudeilor constituie dovada că și în creștinism, asemenea lăcașuri erau necesare pentru preamărirea lui Dumnezeu.

După pilda Mântuitorului, Sfinții Apostoli și primii creștini frecventau și ei templele și sinagogile

iudaice, mergând la orele îndătinat de rugăciune pentru a-L preamări pe Dumnezeu. Când au început propovăduirea Evangheliei în afara Ierusalimului, îndatoririle legate de cult le săvârșeau atât în sinagogi, cât și în case particulare în care făceau rugăciuni și frângeau pâinea, adică săvârșeau Sfânta Liturghie. În aceste case particulare exista un loc special, foisorul sau camera de sus, anume destinat pentru obligațiile cultului. Casele particulare au servit doar pentru perioada în care creștinii nu și-au putut zidi biserici. Începând cu secolele al II-lea și al III-lea, apar primele biserici creștine, lăcașuri proprii de cult, zidite atunci sau transformate în acest scop din vechi temple păgâne.

Începând cu secolul al IV-lea, când Biserica creștină dobândește libertate deplină, cultul ei se dezvoltă tot mai mult, ceea ce aduce după sine și construirea de biserici pe măsura frumuseții și amploarei pe care acesta o ia. Din această perioadă, casele particulare sunt lăsate numai pentru nevoile rugăciunii individuale, pe când cultul public se săvârșește numai în biserică. Din secolul al IV-lea, biserica – lăcașul creștin de închinare – cunoaște o evoluție și o înflorire tot mai mare, îmbrăcând, în decursul timpului, diverse forme de construire și decorare.

Nicolae D. Necula, *Biserică și cult pe înțelesul tuturor*, Editura Europartner, București, s.a., p. 9-14.

Poesis - Poesis - Poesis

Lumi și dorințe
de Pr. Emil Tolca
Muncel, jud. Alba

Până acum s-au întreprins acțiuni multiple care s-au lipit de ființa stării de lut a pământurilor.

Am lăsat spiritul să defăimeze expresia aceasta cu tot ce ține de ea și ne-am îndreptat spre dogma cauzatoare, directă.

Căile morale răspund, cauzând fizicii o logică complexă atunci când tenorii serii construiesc arhitecturi numerice.

Simbioza simbolurilor fuge precum o rază de lumină, cauzând principiilor o durere uriașă, ținută în jgheburile înmărmurite ale tablourilor.

Personajele terestre mișună după un obicei nescris ieșind din mușunoaie dimineața, alergând și, îmbuibate de vorbă, agățându-se de clipe senzuale, minșind trecerea.

Am deschis un dicționar „de grai” și am lecturat descifrarea punctelor în suspensie ce cad pe foi substituind ceva.

Pendulez acum în normalitatea cauzală... „a fi sau a nu fi” se împletesc determinant pe aceeași concluzie, astfel putând trăi libertatea unui spirit tutelar și optim logicii proprii substantivului „lume”.

Plantațiile de cărămizi își întind umbrele spre strada de mijloc.

Condiția convertirii
de Pr. Mircea Fusaru
Sighișoara, jud. Mureș

Crescut inegal între cer și pământ, uneori mă apasă. Uneori, speriat, mă întorc către mare și plâng, mă întorc către soarele mare și tac.

Ca un copil mă apropii de țărnișă aștept să mă doară o rană – nu de cuțit – nevăzut, un inger m-a atins peste piept cu un vârf de aripă, demult și cumplit.

Ca un copil mă apropii de mare – nu știu ce să strig, ce să sparg, ce să-ndrept? o arsură străină, dorul mare și viu, înainte să fiu, m-a atins peste piept!

Eroii
de Ana Borcea
Sebeș, jud. Alba

Încerc să deslușesc trecutul, Pilonii s-au cam șubrezit. Privesc în zare tot văzduhul, Trecu tot în timpul ruginit.

Ce-a fost trăire în istorii, Războaie, lupte și eroi, Ne-ncununăți și fără gloriei, Obșnuții oameni dintre noi.

S-au revărsat ca florile în Mai, Cascadele mulțimii bucuroase, Cu veselie-n lacrimi și culori, Trecură-n timp și cele dureroase.

Uitarea grea se-asternă-n timp, Tot năvălind în gânduri, Mai slabe amintiri silabisind, Eroii au rămas... tot singuri!

 Cartea lunii

Prin țărâmul pocăinței.
Cuvântări duhovnicești

Autor: Arhimandritul Melhisedec Ungureanu

Editura: Reîntregirea

Nr. pagini: 166

Anul: 2018

Jocul Paparudelor în tradiția populară românească

Putem observa că Dimitrie Cantemir specifică faptul că obiceiul agrar al Paparudelor se realizează vara, însă, mulți etnologii îl văd și ca pe un ritual preventiv care se oficiază în săptămâna a treia după Paști, mai precis într-o zi de marți. Însă, în unele zone ale țării îl găsim practicat și în alte zile din perioada dintre Paști și Rusalii sau chiar după Cincizecime, schimbarea calendarului fiind cauza pierderii datei fixe de oficiere. De asemenea, el era repetat ori de câte ori, în timpul verii, seceta se abătea asupra culturilor agricole.

Fiind un obicei străvechi, originea Jocului Paparudelor se pierde în negura vremii, însă, etnologul Ion Ghinoiu ne spune că Paparuda sau Păpălugă este o veche divinitate locală specifică mitologiei românești, probabil preromană, care are capacitatea de a aduce ploi fertilizatoare. Gheorghe Dem Teodorescu, în lucrarea *Poesii populare românești* (1885), susține că Paparuda pare să fie o zeitate de origine tracică ce a pătruns în panteonul românesc pe filieră dacică. Același folclorist spu-

ne că această zeitate a fertilității se găsește și la alte popoare din zona balcanică, unde poartă denumiri asemănătoare. În acest sens, putem spune că dacă la români acest ritual al ploii este adresat unei zeiței care se numește *Paparudă* sau *Dodoloaie*, la aromâni poartă numele de *Pipiruna* sau *Duduleți*, la sârbi și croați *Dodola-Dodole*, iar la bulgari *Peperuna* sau *Perperuda*. Cercetătorul britanic James George Frazer (1854-1941) atestă existența acestui obicei și la indieni sub o formă identică, adresat unui rege al ploii, element ce indică obârșia indo-europeană.

Jocul Paparudelor are un rol extrem de important în viața satului românesc. Există credința conform căreia acea casă ce nu va juca acest joc va avea o vară neroditoare, dar și că după această zi solemnă de invocare a ploii, ierburile de leac nu mai au nicio putere. În desfășurarea evenimentului, se disting trei etape importante: nașterea, desfătarea zeiței și moartea. 1) Nașterea reprezintă formarea alaiului și alegerea unei fete tinere, nemăritată, care să îmbrace un costum confecționat

din frunze și ghirlande de boz, brusture, fag, stejar sau alun, jucând rolul sacru de Paparudă. În unele zone se menționează faptul că acest rol poate fi ocupat și de către o femeie însărcinată, pentru că este un simbol al fertilității; de asemenea, există mențiuni conform cărora, rolul zeiței poate fi jucat și de către un grup întreg de fete tinere. 2) A doua etapă reprezintă colinda Paparudei și a alaiului ce o însoțește prin sat, vizitând fiecare fântână și casă. În tot acest timp, lumea este plină de veselie, cântând o incantație în versuri adresată Paparudei care dansează în tot acest timp: „Paparudă rudă / vino de ne udă / ca să-nceapă ploaie, / să curgă șiroaie, / cu găleata, leata, / peste toată gloata. / Unde dă cu maiul, / să crească mălaiul, / unde dă cu sapa, să curgă ca apa”. Versurile acestui cântec diferă de la o zonă la alta, însă este cert faptul că textul Paparudei invocă, prin formule poetice și ritmate, ploaia, dar și efectul ei fertilizator și revigorant asupra pământului și asupra întregii naturi. Tot în cadrul

acestei etape, Paparuda este udată simbolic cu apă (sau chiar cu lapte) de către gazdele caselor și primește daruri, crezându-se că așa bogăția se va revărsa asupra gospodăriei. 3) A treia secvență este mai mult un ritual funerar, în cadrul căruia hainele din vegetație ale Paparudei sunt aruncate pe o apă curgătoare și se aprind câteva focuri din paie pe apă, crezându-se că în acest fel seceta va fi îndepărtată din comunitate.

Mircea Eliade, în opera *Mitul Reintegrării*, oferă o explicație privind nuditatea paparudelor: „Semintele sunt îngropate în pământ – pământul este închipuit ca o mare matrice, în care rodesc tot felul de germenii. Pământul devine, așadar, el însuși femeie. Gestul semănătorului capătă semnificații oculte; este un gest generator, și plugul (la început, un simplu par ascuțit) devine emblemă. Dar pământul rămâne neroditor fără ploaie. Iar ploaia – amănuntul acesta a fost observat din cele dintâi timpuri – este în strânsă legătură cu Luna și ritmurile lunare (ritmuri care stăpânesc nenumărate

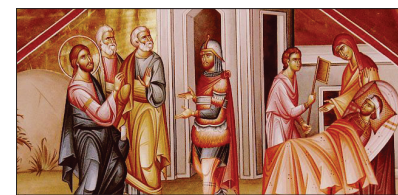
niveluri cosmice: mările și ploile, creșterea vegetalelor, femeia). Luna unifică, totalizează niveluri cosmice aparent deosebite: apele, ploile, viața vegetală, femeia etc. Este de la sine înțeles deci că într-o societate agricolă, în care soarta omului stă atât de strâns legată de ploaie, femeia are în puterea ei secretele vieții și ale morții. Participând singură la magia Lunii, ea singură poate conjura ploaia, căci virtuțile acvatice numai ea le înțelege. De aceea, în toate ritualurile agricole de aducere a ploii iau parte exclusiv femeile (paparudele etc.)”.

În concluzie, putem spune că Jocul Paparudelor reprezintă un obicei popular complex ce îmbină în conținutul lui elemente magice și religioase și, de aceea, nu poate fi confundat cu alte ritualuri mărunte contra secetei. Ritualul Paparudelor atestă faptul că rodnicia culturilor agricole și ambianța naturii reprezintă factorul fundamental al bunăstării vieții țărânului român și a întregului sat.

 Andrei Motora

Glasyul Evangheliei

O judecată mai puțin familiarizată cu tainele, specificitatea, particularitatea, frumusețea și subtilitatea actului credinței poate pune sub semnul întrebării/îndoielii felul în care Iisus se întoarce în lumea celestă, sau poate contesta necesitatea acestui timp liturgic – cele – patruzeci de zile dintre *Înviere* și *Înălțare*. Răspunsul la aceste imaginare nedumeriri este simplu: parafrazând, putem spune că, pe cât este de departe cerul de pământ, pe atât de departe este judecata lui Dumnezeu față de judecata omului; pentru că, planul judecății și actelor divine au o motivație aparte, judecata lui Dumnezeu transcende orice conjunctură, orice lucrare contingentă, are finalitate eshatologică. Dacă am etapiza activitatea cristică – care începe cu *Buna Vestire* în fapt, și se încheie la a doua venire – putem lesne observa importanța și imperativele, unicitatea și măreția învățaturii și a faptelor lui Hristos. Pe de altă parte, cunoscând ca nimeni altul labilitatea firii omenești, imprevizibilitatea și, nu de puține ori, iresponsabilitatea gesturilor oamenilor, Fiul lui Dumnezeu ia toate măsurile de precauție posibile; scopul fiind unul singur: acela de a întări credința și de a risipi orice îndoială cu privire la persoana, învățătura și activitatea Sa. Trei sunt lucrurile de care Hristos a avut grijă în perioada pre-înălțării; mai întâi a *recapitulat* cu ucenicii săi întreaga învățătură pe care a întărit-o cu atât de multe acte de majestate divină (minunile), deci și-a corelat cuvântul cu viața și fapta; apoi, a trebuit să se *convingă* de temeinicia credinței ucenicilor; de aici, dar, pornind, *să-i*

întărească în rostul menirii lor și să-i determine să răspândească învățătura cea dreaptă de la o margine la alta a lumii, adică să *propovăduiască* prin cuvânt, să *boteze* pe cei care credeau, să le schimbe paradigma vieții prin taina pocăinței.

Duminica întâi după Rusalii (a Tuturor Sfinților); Ev. Matei 10, 32-33; 37-38 și 19, 27-30

Duminica a 2-a după Rusalii (a Sfinților Români); Ev. Matei 4, 18-23;

Duminica a 3-a după Rusalii (Despre grijile vieții); Ev. Matei 6, 22-33;

Duminica a 4-a după Rusalii (Vindecarea slujii sutașului); Ev. Matei 8, 5-13;

Este vorba despre calitatea, probitatea, intensitatea, consecvența, seriozitatea și puterea de convingere a *mărturisirii* noastre. Pentru că orice întreprindem în intenția noastră de a fi mărturisitori ai Domnului, trebuie să primeze nu cauza noastră, ci cauza celui pentru care ne-am angajat, nu trebuie să facem din persoana Mântuitorului un subiect conjunctural, un paravan, nici din invocarea lui o cale arivistică etc. Altcum, nu puține sunt cazurile când oamenii afișează pietate, o oarecare aplecare caritabilă, doruri mistice, o anumită apartenență confesională, un cod moral acceptabil, o evlavie rezonabilă față de cultul Bisericii, ca să se transforme radical, „atunci când nu le-a ieșit jocul”, pentru care s-au *expus*. Există și reversul variantei sus-menționate, atunci când Dumnezeu intervine și limpezește irevocabil conștiințele și sufletele unor oameni care potrivit judecății noastre ar trebui ostraci-

zați; odată *contaminate* aceste conștiințe și suflete se *metamorfozează* de o manieră sublimă: din prigonitori devin redutabili propovăduitori, din ignoranți și dușmani autentici mărturisitori, din oameni care n-au avut altă rațiune de a fi decât lumescul și pământescul, în veritabili aspiranți la porțile cerului. Creștinul care-și umple zilele și cu „suflarea duhului dumnezeiesc” doar urcă în virtute; sau, cum a postulat *illo tempore* Nicolaus Cusanus, creștinul de condiție, vrednic, fidel, afierosit *țintei*, este mereu „în mers, în urcuș moral adică, pe *calea infinită*, mereu pe cale; calea nesfârșită, de bine și frumos, fiind locul / rostul creștinului călător, adică Dumnezeu Însuși”. La capătul de început și de nesfârșit al căii este sâmburele și, respectiv, fructul minunii: *sfințenia*; abia adiată, mai întâi, și finalmente descoperire, cunoaștere, uimire, iubire (...)

Cât privește episodul chemării la propovăduire a celor dintâi apostoli, ne va surprinde și acum particularitatea gândirii lui Iisus Hristos, felul în care Fiul lui Dumnezeu își alege *colaboratorii*; ni se descoperă adică faptul că, atunci când este vorba de a pătrunde în sufletul și mentalul omenesc, aparențele întotdeauna înșală, deturneză, eșuează. Pentru că numai omul, cu a lui judecată, este îndârjit exponentul subiectivismului, a sugestiilor venite de aiurea, a „politicii de clan”, a marilor sau micilor aranjamente sau socoteli, câtă vreme Dumnezeu nu apreciază decât *debordarea* de iubire, pe care suntem dispuși să o dăruim altora, decât devotamentul nostru față de cauzele și valorile superioare. Mesajul evangheliilor noastre poate

cădea ușor sub incidența vituperării / zeflemelii, pentru omul zilelor noastre. Pentru că lumescul, prin oferta lui excesivă, astăzi mai ales, constituie un real pericol pentru edificiul nostru sufletesc: pentru că pământul este tot mai agresiv populat de *fantasme*, pentru că degeaba vrem noi să înveșmântăm lumea în cuvinte frumoase, câtă vreme deziluzia, nefericirea, egoismul, intoleranța, sperjurul, trădarea, promiscuitatea, vulgaritatea noastră, bine disimulate altcum, fac „cerul să se strângă ca într-o lacrimă”. Degeaba mintea omului este în stare să nascăcească atâtea, dacă impulsurilor intelectualiste nu le este complementar măcar *semnalul moral*; degeaba ne încântă această lume, dacă nu știm să o și prețuim, degeaba căutăm adevăruri aiurea câtă vreme putem afla în noi adevărul suprem (...). În rostul lor, și de asumatori, păstrători, propovăduitori, întâistătători, învățători ai, și jertfitori pentru credință, apostolii / episcopii / preoții / diaconii, musai trebuie să se păstreze inocenți, limpede de gând, calzi de inimă, treji de minte, tocmai pentru că, *autoritatea* lor nu le aparține oricum; ci este *darul* primit care trebuie *împărtășit*; doar așa, împărtășit, darul bucură, luminează, salvează; doar așa, împărtășit, pune rânduială în paradigma teleologică a lumii, rescrie adică scala valorilor în ecuația datului divin; și așa, văzând oamenii tăria credinței lor și necuprinsul iubirii, altele și minunate le vor fi grijile vieții.

Un comportament cu totul aparte ne reține atenția din perspectiva mesajului evanghelic. Un stăpân, stupoare, este sensibilizat cu asupra de măsură de suferința slujitorului

său; care sensibilizare nu rămâne la nivelul constatării și compasiunii, ci devine *iubire lucrătoare*, smerenie, rugămintă și conștientizarea condiției de păcătos; prin recunoașterea lui Iisus ca singur în stare să fie tămăduitor, sensibilizarea stăpânului/sutașului devine *convertire*; până și Fiul lui Dumnezeu Însuși a fost impresionat de câtă credință a descoperit în sufletul acestui păgân; iată, cât de aproape de statutul de *candidat* la prietenia cu Iisus se poate rândui cineva care scrie o pagină minunată în *istoria inimii*. Gândindu-ne la protagonistul evangheliei noastre, nu putem decât să dezavuăm pe cei, care, investiți să dispună de destinele noastre, se comportă inuman; nu ne doare doar insensibilitatea lor, cât mai ales cinismul, lipsa oricărui gest de bonomie, de dăruire, de jertfelnicie; orice nuanță de insensibilitate frizează și duce la deprecierea calitativă a condiției umane, și este de-a dreptul periculos ca cineva în această situație fiind să ne fie călăuză prin vămile vieții (...). Și așa, ca oarecând la *Antimul Bucureștilor*, sufletul sutașului roman a fost să fie „locul unei deschideri spre altă lume subtilă, deja prezentă; o lume ablativă a cutremura, a preschimba și a innobila conștiințele”; o lume a măreției simplității și a firescului miraculos, a accederii, *via* curăția inimii, în constelația marilor semnificații; acolo unde se întâmplă *iluminarea* spre eshaton a cugetului, unde mistuirea dorului de dincolo devine capăt de așteptare și început de bucurie (ea nu poate fi descrisă, doar se trăiește de fericitul pecetluit).

Pr. Iosif Zoica

Personalități feminine semnificative din Sfânta Scriptură și Tradiția patristică

Cu toate că Hildebert de Lavar-din, prelat și poet al secolului al XI-lea, considera femeia drept „flacăra mistuitoare, nebulie fără margini, blestem fără egal, cea care prinde răul din zbor și îl răspândește în jurul ei [...] Femeia i-a luat lui Paris monștile, și lui Urie viața, lui David milostenia și lui Solomon credința. Femeia este vinovată de tăierea capului Sfântului Ioan, de condamnarea lui Hippolyt la moarte și a lui Iosif la închisoare. Femeia conduce cu mintea, convinge cu vorba și execută cu fapta, ducând legea, poporul și, în același timp, pe ea însăși, la pierire”, în istoria biblică și în creștinism apoi, au existat femei care au rămas în memoria vie a Bisericii drept modele și pilde vrednice de urmat. Este de la sine înțeles că modelul suprem este Maica Domnului. În acest articol vom aminti câteva dintre femeile care prin viața lor sfântă au încercat să se apropie cât mai mult de chipul Maicii Domnului.

Cu toate că nu putem vorbi de femei creștine în perioada Vechiului

Testament, importanța lor în Legea veche, care implicit este „călăuză” spre Hristos (Gal. 3, 24-35), nu poate fi pusă la îndoială. Comportamentul lor nu diferă cu nimic de cel al celor mai autentice creștine, bucurându-se de apreciere și de respect din partea conaționalilor lor. Pe firul cronologic al Vechiului Testament, o întâlnim mai întâi pe Miriam, sora lui Moise, apoi pe Debora, pe Hulda și pe Estera, toate având un rol esențial în momentele de cumpănă ale poporului evreu. În acest sens, problema valorii femeii în Vechiul Testament nu poate fi pusă la îndoială. Toate aceste modele vechi-testamentare nu fac altceva decât să ne pregătească pentru Legea cea nouă, unde vom întâlni nenumărate alte exemple. Astfel, așa-zisul misoginism al Vechiului Testament este ceva relativ și nu poate fi susținut faptic.

Noul Testament desăvârșește valoarea femeii prin apariția ei în momente cheie și cruciale pentru mântuire. Ne apar astfel ca modele și surse de inspirație. Cu toate că femeia nu este numărată între cei doisprezece apostoli, acest lucru nu este din cauza valorii ei inferioare și nici a condițiilor social-istorice, cum au încercat unii autori contemporani să explice.

Generic vorbind, pe parcursul Noului Testament, femeile devin lângă Hristos elementul puternic și constant al misiunii. Este vorba despre valoarea lor în actul morții și al învierii Mântuitorului: Ele asistă la moartea lui Iisus, în vreme ce apostolii, cu excepția lui Ioan, au fugit; sunt prezente

și manifestă o fidelitate curajoasă față de Iisus. De asemenea, tot ele sunt și primii martori ai învierii. În acest sens, trebuie amintită Maria Magdalena, care asistă la moartea lui Iisus și este totodată prima martoră a învierii Lui. Pentru ea, mormântul gol devine „epifanie”, iar din momentul acesta, femeia primește valențele misiunii.

Exemplul femeilor purtătoare de mir care slujeau Domnului și Apostolilor sunt alt exemplu relevant al Noului Testament privind importanța femeii în viața Bisericii. Locul acestora în viața lui Hristos este remarcabil: „Nu vă înspăimântați [...] A înviat!” (Mc. 16, 6). „Și degrabă mergând, spuneți ucenicilor Săi că S-a sculat din morți” (Mt. 28, 7). Trebuie precizat aici că slujirea femeilor mirofo-re nu este exclusiv feminină, nici în Evanghelii (Iosif, Nicodim, „celălalt” Iosif, logodnicul Mariei) și nici în Biserica, unde întregul popor participă activ la această împreună-slujire liturgică a dragostei.

O altă mărturie pe care Iisus Însuși o face în favoarea femeii o desprindem din pilda vindecării femeii bolnave de doisprezece ani (Lc. 8, 43-48). La o primă lectură, putem conchide că această femeie necăjită ar fi de două ori damnată: mai întâi, din cauza hemoragiei – care era considerată cea mai mare necurăție, iar apoi pentru faptul că s-a atins de Hristos. Ceea ce pierdem din vedere este tocmai lucrul esențial al pildei: credința, care este indispensabilă în actele de vindecare. Starea de hemo-

ragie a femeii nu are nimic de-a face cu impuritatea. De fapt, ea nici nu era vinovată pentru boala ei, întrucât vedem că Hristos nu amintește de vreun păcat care să-i fi cauzat boala (cum făcea deseori); din contră, o laudă pe femeie pentru credința și curajul ei. Credința este criteriul purității, a acelei curății pe care Dumnezeu o așteaptă de la om.

Un alt model de femeie nou-testamentară, care împlinește la momentul ei, mai mult decât au împlinit Sfinții Apostoli la acea vreme, este femeia samarineancă. Într-un timp foarte scurt (câteva ore), ea convertește o întreagă cetate: „Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?” (In. 4, 29). Aceste cuvinte au fost suficiente ca să strângă toată cetatea la fântâna lui Iacov și să o convertească. Descoperim aici profunzimile unui sacerdoțiu, ale unei slujiri de apostolat care o face „întocmai cu apostolii” în misiunea ei de revelare.

Personalitățile feminine din tradiția patristică sunt numeroase, dovadă calendarul și viețile sfinților în care avem modele de sfinte dintre care unele mult mai curajoase și mai ferme în credință decât bărbații. Femeile creștine ale primelor secole atrăgeau până și admirația păgânilor, datorită sfințeniei vieții lor. Cunoscutul retor păgân Libaniu, cunoscând-o pe mama elevului său, Sfântul Ioan Gură de Aur, pe *Sfânta Antuza*, afirma cu toată convingerea: „Ce femei au creștini...” Tot din acea perioadă,

este unanim recunoscut drept model vrednic de urmat pentru orice femeie exemplul *Sfintei Macrina cea Tânără*, care era sora mai mare a lui Vasile cel Mare și Grigorie de Nyssa. *Sfânta Elena*, mama împăratului Constantin cel Mare, se bucură de o deosebită evlavie în răsăritul ortodox, fiind socotită întocmai cu Apostolii. Printre sfintele cele mai cunoscute și a căror viață este pilduitoare pentru omul contemporan o amintim și pe *Sfânta Ecaterina*, originară din Alexandria secolului IV, al cărei cult începe abia în sec. al IX-lea, pe Muntele Sinai. Două sfinte mai cunoscute din țara noastră care se bucură de o deosebită cinstire sunt *Sfânta Cuvioasă Parascheva* în Moldova și *Sfânta Muceniță Filoftea* din Țara Românească, cinstite în Biserica pentru viața lor sfântă și iubirea față de săraci.

Preocupările acestor sfinte ar trebui să le caracterizeze pe femeile creștine. Și dacă facem o retrospectivă în istoria creștinismului, vom vedea că într-adevăr, femeile apropiate de Biserica au avut astfel de preocupări. Mai întâi, printre diaconitele primelor veacuri întâlnim grija față de aproapele și față de săraci; de asemenea, sfintele au reprezentat întotdeauna cu cinstă Biserica, neiscând controverse sau neajunsuri. Și în prezent, femeile comitetelor parohiale și cele neatins de nocivul duh al feminismului, păstrează exemplul sfintelor, pe care și le iau model în viața de zi cu zi.

Pr. Nicolae Aloman

Pelerinajul sau omul în căutarea lui Dumnezeu

Total indiferență la stihiiile naturii, ba chiar socotindu-le o binecuvântare a Cerului, milioane de oameni străbat neconștient meridianele globului într-o arzătoare și tenace căutare, de neînțeles de către cei ce privesc fenomenul din fotoliu, cu aer superior și comoditate boemă. Ce forță incredibilă și nepământeană cheamă aceste nesfârșite fluvii umane spre locuri binecuvântate, atinse de degetul lui Dumnezeu, de la Ierusalim la Iași, de la Athos la Prislop sau de la Santiago de Compostela sub cerurile tainice ale Niculei? Și, mai ales, ce îi îndeamnă pe acești oameni să repete aceste călătorii inițiatice an de an, iară și iară, într-un veritabil ritm liturgic, ca un uriaș *perpetuum-mobile* de dimensiuni planetare? Diletanții și cărcotașii s-au grăbit să-și exprime părerile de *specialiști* și au decretat simplu și fără echivoc: spiritul de turmă. Nu vom face efortul să demontăm această afirmație, pe cât de

superficială, pe atât de dezonorantă pentru rasa umană coborâtă astfel la stadiul său tribal. Nu, un răspuns simplu ar fi: speranța, dublată de o foarte mare credință. Sau credința dublată de o foarte mare speranță!? Și încă o precizare: pelerinajul nu este strict apanajul vârstei a treia, nici al omului *de la țară*, etichetat în mod tendențios drept retrograd, îndochinat și incult.

Pe cărările întortocheate ale Duhului merg cu aceeași bucurie oameni de toate vârstele și profesiile, iar iile negre sau înflorate ale bunicilor se asortează de minune cu blue-jeansul și tricoul nepoatelor. Această mulțime pestriță, ancorată mai mult decât s-ar crede în realitatea imediată, dar și în cea transcendentă, este angrenată într-o continuă și necesară căutare a Celui Ce le este, în egală măsură, și Cale și Țintă, este în căutarea supremului pelerin, Hristos, Care nu are unde să-și plece capul, spre deosebire de păsările cerului, care au cuiburi, sau de vulpile deșertului, ce se adăpostesc în vizuinile lor. Oamenii aceștia, cuprinși de frenezia căutării, reprezintă varianta modernă a Sfinților Apostoli. Ei sunt chemați pentru a fi trimiși și trimiși pentru a răspunde chemării tainice a Cuvântului. Ei își asumă calitatea de străini cu aceeași naturalețe și noblețe cu care Hristos bătea la pas întinderile prăfuite din pustia Carantaniei sau țărmurile scaldate în soare ale Mării Tiberiadei în căutarea omului pierdut, a oricărui om pierdut, iar momentul întâlnirii se transformă în banchet.

Ceasuri, zile, luni în care s-au aflat pe cale, rătăcitori binecuvântați spre porțile infinitului ducând în suflet, ca pe o dulce povară, nostalgia Paradisului, se comprimă tainic

într-o eternă secundă în care turma și Păstorul devin una în cupa de crin a potirului. Pentru o clipă – dar ce clipă divină?! – așteptarea bucuriei se transformă în bucuria așteptării, pământul devine cer, iar oamenii îngeri. Călătoria spre porțile cerului înseamnă metamorfoză pentru că în Hristos, Pelerinul răstignit în Ierusalim, pelerinajul devine dintr-o dată Paște, iar drumetul devine gazdă și gazda drumeț. Pe drumul Emausului, Luca și Cleopa călătorește împreună cu Ținta căii lor, dar adevărata lor întâlnire are loc abia în liniștea hanului – simbol al Bisericii – când se produce transformarea minunată, iar Hristosul istoric devine Hristos euharistic. În clipa aceea își dau seama că nu mai are niciun rost să-și continue drumul a doua zi pentru că scopul călătoriei lor fusese atins. Cu fiorul inimii arzânde, se întorc la Ierusalim, la fel cum orice pelerin devine pe cale mai întâi mugur de lumină, apoi candelă și, în cele din urmă, torță vie ce împrășteie în jur valuri de lumină. Pelerinii aleg să se înstrăineze de confortul domestic, uneori de propria țară sau chiar de ei înșiși. Ei continuă, cu tenacitate, să meargă „din început în reînceput, prin începuturi ce nu au niciodată sfârșit” (Ludwig Hohl). Pentru ei, „orice țară străină este patria lor și orice patrie le este o țară străină”, cum minunat nota autorul anonim al *Epistolei către Diognet*; ei caută temerar nu iluzia unei efemere fericiri, ci siguranța pe care le-o conferă găzduirea divină în „cetatea cu temelii puternice, al cărei meșter și lucrător este Dumnezeu” (Evr. 11, 10).

 Pr. Daniel Cota

Patristica

Sfinții Chiril și Metodie

Chiril și Metodie au fost doi frați originari din Tesalonic care au devenit misionari creștini printre slavii din Moravia și Panonia. Prin munca lor asiduă, au influențat fundamental dezvoltarea culturală a acestor popoare, dobândind, ca urmare, titlul de „Apostolii slavilor”.

Constantin – care a primit numele de Chiril cu câteva zile înainte de moarte, când s-a călugărit – era cel mai mic dintre cei șapte frați ai familiei și s-a născut în anul 826. Metodie era mai vârstnic, născut în 815, iar despre numele lui nu se știe dacă era de botez sau de călugărie. Tatăl lor, Leon, era un înalt demnitar administrativ și militar din cadrul Imperiului Bizantin și avea sub conducerea sa o mie de oameni. Provenind dintr-o familie nobilă, cei doi frați au primit o educație aleasă, studiind materiile care se predau la

acea vreme: teologia, filosofia, retorica, gramatica etc. După finalizarea studiilor la Tesalonic, s-au despărțit, deoarece Metodie a fost ales de către împărat guvernatorul unei provincii slave, iar Chiril a mers la Constantinopol, unde și-a aprofundat cunoștințele la un alt nivel. Aici i-a avut ca profesori, printre alții, pe Leon Matematicianul și pe viitorul patriarh, Fotie. După finalizarea acestora, a predat pentru un scurt timp filosofia, apoi a fost numit directorul cancelariei patriarhale. A fost trimis apoi într-o primă misiune la Califatul arab, deși avea doar 24 de ani, impresionându-i pe toți prin vasta sa cultură și prin cunoștințele filosofice. După întoarcerea din această misiune, a avut loc o schimbare drastică în viața celor doi frați.

Frații Chiril și Metodie sunt cunoscuți mai ales pentru dezvoltarea alfabetului glagolitic, care a fost folosit pentru a se introduce cultura și literatura creștină printre slavi, în propria lor limbă. Cu unele adăugiri ale ucenicilor lor, acesta a devenit alfabetul chirilic, folosit în prezent de majoritatea popoarelor slave. În orice caz, munca celor doi frați de a traduce Sfintele Scripturi, cultul bisericesc, nomocanonul și alte cărți creștine în slavonă constituie cel mai de seamă exemplu al misionarismului ortodox care a dus creștinismul popoarelor lumii.

Cu toate că la numai câțiva zeci de ani după moartea lui Metodie evenimentele aproape au distrus munca

acestora în Moravia, munca lor a devenit piatra de temelie a civilizației slave din Europa de est și de sud-est și a furnizat limba principală a eforturilor misionare din secolele următoare. După multe modificări și adăugiri, creația celor doi sfinți a devenit, începând cu secolul al X-lea, partea scrisă a limbii de redactare a textelor bisericești, folosită la toate popoarele slave ortodoxe. Cărțile bisericești răspândite la români, începând cu secolele X-XV, au fost scrise în alfabetul Sfinților Chiril și Metodie, grafia rămânând aproape neschimbată.

În anul 1860, în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, în scrierea limbii române a avut loc adoptarea oficială a alfabetului latin în locul celui chirilic, perioadă de tranziție, care a durat câteva decenii.

O pagină importantă din existența noastră, scrierea chirilică, ne poate astăzi ajuta să deslușim trăirea de aproape cinci sute de ani a strămoșilor. Alfabetul lor ne aduce aminte de istoria cărții și a tiparului, dar și de faptul că noi, românii, suntem privilegiații textului liturgic – înțelegând fiecare cuvânt împărtășit în spațiul dumnezeieștii Liturghii.

Acești Sfinți și Părinți ai Bisericii sunt prăznuiți pe data 11 mai a fiecărui an.

Anthony-Emil Tachiaos, *Sfinții Chiril și Metodie și culturalizarea slavilor*, Editura Sophia, București, 2002.

Actualitatea creștină

● Peste 30.000 de credincioși au mers la Nea Makri de ziua Sfântului Efrem

Potrivit surselor din presa grecească, peste 30.000 de credincioși au participat la manifestările religioase de la Mănăstirea Nea Makri, cu ocazia sărbătorii Sfântului Cuvios Mucenic Efrem cel Nou, făcătorul de minuni. La hramul mănăstirii din data de 5 mai a participat un grup de 100 de credincioși români veniți în pelerinaj prin intermediul Agenției Basilica Travel a Patriarhiei Române.

Sfânta Liturghie a fost oficiată sâmbătă de către Înalt-preasfințitul Părinte Hrisostom, Mitropolit de Messinia, care i-a avut coliturghisitori pe Mitropolii Timotei de Thessalio-tida, Constantin de Megara și Chiril de Kifisia, Amarousion și Oropous. În omilia sa, Mitropolitul Hrisostom de Messinia a făcut referire la modul în care Cuviosul Efrem a devenit adevărat prieten al lui Hristos. „Sfinții se încred în Dumnezeu și îi oferă totul. Această dispoziție de jertfă și ofrandă a fost evidentă încă de la primii pași din viața Sfântului pe care îl cinstim”, a spus la liturghia de sâmbătă Mitropolitul Messiniei. „Biserica este modul și locul în care omul poate să găsească autenticitatea etosului său și modul drept și corect de viață”, a adăugat Mitropolitul Hrisostom.

La finalul Sfintei Liturghii, a avut loc o procesiune în interiorul mănăstirii la locul descoperirii sfintelor moaște ale Sfântului Efrem și la copacul unde a suferit martiriul. Sfântul Efrem cel Nou a fost trecut în calendarul Bisericii Ortodoxe Române în luna mai 2014, la trei ani după ce Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului a aprobat propunerea de canonizare a Noului Mucenic Efrem din Nea Makri venită din partea Bisericii Greciei.

 Aurelian Iftimiu

Creștini, știati că... ?

● De praznicul Înălțării Domnului, când sunt comemorați eroii, îl evocăm și pe singurul veteran de război în viață din orașul Zlatna, județul Alba?

Joi, 17 mai a.c., am prăznuit Înălțarea Domnului și Ziua Eroilor în țară și în urbea Zlatnei. În 29 aprilie 1902, prin Înalt Decret Regal, regele Carol I al României a atribuit calitatea de veterani de război foștilor luptători pe front, participanți la Războiul de Independență, asigurând mijloace necesare unui trai decent și facilități pe măsura curajului dovedit pe câmpul de luptă. Ulterior, au urmat alte decrete pentru cinstirea eroilor români din cele două conflagrații mondiale. Filiala Județeană Alba a AJVR mai numără 102 veterani de război, din cei peste 12.000 de membri, câți avea asociația la înființare, și 1.050 de văduve, din cele 9.000 de soții ale foștilor militari reveniți de pe front. În cinstea lor, în această perioadă, s-a derulat programul *Onoare și respect veteranilor de război*.

Considerăm o datorie morală de a evoca și a cinsti pe singurul veteran de război în viață al Zlatnei: Domnul Gheorghe Bora-Plăcintă, născut la 9 martie 1923, din părinții Ioan și Maria. Școala primară a urmat-o în localitatea natală, iar în anul 1943 a fost încorporat în armată la Alba Iulia, după care a fost trimis în zona frontului Cluj-Oradea, apoi în Ungaria și în Cehoslovacia, în munții Tatra, cunoscând toate ororile războiului. În 9 mai 1944, fiind cantonat într-o poiană a unei păduri de brad, a fost atacat de nemți cu tot armamentul din dotare. A doua zi, nemții au capitulat, lucru care i-a bucurat pe soldații români, care au fost cinstiți pentru victorie, fiind răsplătiți de Sfintele Paști cu 2 ouă roșii, un cozonac și un pahar cu vin aduse special din țară. După ce a participat la defilare în cinstea victoriei, pe jos, s-a întors, împreună cu colegii săi, în țară. De la Oradea, o garnitură de căruțe și cai a fost trimisă la ruși, în urma armistițiului. Soldații noștri au mers apoi în Moldova, la Ungheni, la podul de la Prut, unde restul cailor și căruțelor au fost urcate în trenuri și expediate la ruși ca despăgubiri de război. Din Moldova, eroul nostru a venit cu trenul la Alba Iulia, fără bilet, deoarece nu avea bani.

Domnul Bora crede cu tărie că Dumnezeu a fost bun cu el și i-a cruțat viața, și pentru faptul că a purtat la piept în partea stângă cu el o iconiță a Maicii Domnului. Cugetând la acele vremuri, adeseori spune: „Mult poate suferi omul în viață; ceva ce nu se poate descrie în cuvinte... am mers la război cu crezul de a ne face datoria față de țară și a face copiii și nepoților o viață mai bună”. Crezul dânsului l-a binecuvântat cu 95 ani de viață, alături de soție, de fiică, de nepoată și de cei dragi. În aprilie 2018, a fost cinstit de AJVR Alba, prin avansarea la gradul de *locotenent în rezervă*.

 Pr. Ioan-Vasile Șoit

Agenda pastoral-misionară a Înaltpreasfințitului Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei

Aprilie 2018

Duminică, 1 aprilie ✧ A săvârșit Sfânta Liturghie în parohia „Buna Vestire” – Catedrala mică, din municipiul Târgu-Mureș. La finalul slujbei, a oferit domnului Teodor Țogorean și doamnei Maria Butilă, renumiți interpreți de muzică populară, Ordinul *Credință și Unire*, pentru promovarea valorilor culturii și spiritualității tradiționale românești.

Marti, 3 aprilie ✧ A făcut un popas duhovnicesc la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Pătrângenii, protopopiatul Alba Iulia.

Joi, 5 aprilie – Sfânta și Marea Zi Joi ✧ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a slujit la Denia celor 12 Evanghelii, rostind o meditație.

Vineri, 6 aprilie – Sfânta și Marea Zi Vineri ✧ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a slujit la Denia Prohodului Domnului, rostind o meditație.

Sâmbătă, 7 aprilie – Sfânta și Marea Zi Sâmbătă ✧ A efectuat o vizită pastorală la Așezământul social-filantropic „Sfântul Vasile cel Mare” din municipiul Alba Iulia, coordonat de către părintele Marcel Duda.

Duminică, 8 aprilie – Învierea Domnului ✧ Pe esplanada din fața Catedralei arhiepiscopale din Alba Iulia, începând cu orele 0.00, a săvârșit Slujba Canonului Învierii, după care, în Catedrală, a celebrat Dumnezeiasca Liturghie. De asemenea, de la orele 12.00, a oficiat *Vecernia Învierii* (*A Doua Înviere*).

Luni, 9 aprilie ✧ A oficiat Sfânta Liturghie în biserică „Învierea Domnului” din municipiul Târgu-Mureș.

Marti, 10 aprilie ✧ La Mănăstirea „Nașterea Maicii Domnului” de la Recea, protopopiatul Târgu-Mureș, a asistat la Sfânta Liturghie și a rostit un cuvânt de învățătură.

Vineri, 13 aprilie ✧ A liturghisit la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir” de la Sighișoara, care, în această zi, și-a sărbătorit cel de-al doilea hram – „Izvorul Tămăduirii”. La momentul rânduit al slujbei, pe diaconul Daniel Ötvös l-a hirotonit preot pe seama Schitului *Hristos Pantocrator* din Alba Iulia.

Duminică, 15 aprilie ✧ La Catedrala episcopală „Învierea Domnului” din Caransebeș, a liturghisit în sobor arhieresc, cu ocazia prăznirii hramului, și a rostit predica zilei.

Luni, 16 aprilie ✧ În parohia Luduș IV, protopopiatul Luduș, a oficiat slujba punerii pietrei

de temelie pentru noua biserică ce se va zidi aici având hramul „Sfinții Martiri Brâncoveni”.

Marti, 17 aprilie ✧ La sediul Protopopiatului Ortodox Român Sebeș, a participat la lansarea primului supliment al anuarului „Astra Sabesiensis”, publicat de către Despărțământul ASTRA Sebeș și dedicat vieții și activității episcopului Vasile Moga.

Joi, 19 aprilie ✧ A oficiat slujba de binecuvântare a bustului eroului național Avram Iancu, din comuna Horea, județul Alba.

Duminică, 22 aprilie ✧ A asistat la Sfânta Liturghie săvârșită la Mănăstirea „Buna Vestire” de la Pătrângenii, protopopiatul Alba Iulia.

Luni, 23 aprilie ✧ De hram, a liturghisit la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” de la Țeț, protopopiatul Sebeș.

Marti, 24 aprilie ✧ Cu ocazia prăznirii hramului, a săvârșit Dumnezeiasca Liturghie la Mănăstirea „Sfinții Ierarhi Iorest și Sava” de la Valea Bistrei, protopopiatul Câmpeni.

Miercuri, 25 aprilie ✧ La Centrul eparhial, a primit vizita Preasfințitului Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor. De asemenea, l-a primit în audiență pe domnul Constantin Jinar, primarul comunei Șugag, județul Alba.

Joi, 26 aprilie ✧ În Catedrala *Reîntregirii* din Alba Iulia, a oficiat slujba de *Te-Deum*, cu ocazia revederii absolvenților Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Simion Ștefan”, promoția 2008.

Vineri, 27 aprilie ✧ La Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, a participat la Reuniunea aniversară a reprezentanților misiunilor diplomatice din România, organizată sub genericul „România 100 - Diplomatie, Educație și Misiune”, în cadrul căreia a rostit o alocuțiune, evidențiind eforturile seculare ale poporului român pentru înfăptuirea unității naționale.

Duminică, 29 aprilie ✧ A săvârșit slujba de resfințire a bisericii cu hramurile „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și „Sfântul Ierarh Ghelasie de la Râmeț” din parohia Stremț I, protopopiatul Aiud, urmată de Sfânta Liturghie. La sfârșitul slujbei, a hirotesit *iconom-stavrofor* pe părintele paroh Eugen Ciufudean și a acordat *Diplome de aleasă cinstire* binefăcătorilor sfântului locaș de închinare.

A consemnat
Eugen Băraian

●● Evenimente

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Irineu a târnosit biserica din parohia Cergău Mic, protopopiatul Blaj

În Duminica a 5-a după Paști, 6 mai, Arhipăstorul Alba Iuliei a târnosit locașul bisericesc cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae” din parohia Cergău Mic, protopopiatul Blaj. În continuare, a fost oficiată Sfânta Liturghie, pe o esplanadă din curtea bisericii.

Casa lui Dumnezeu, în formă de navă, a fost ridicată între anii 1920-1924, prin contribuția credincioșilor parohiei, pe locul unei foste biserici de lemn care, din cauza vitregiilor vremii, a fost distrusă. În anul 1996 altarul a fost pictat în tehnica *tempera*. Între anii 2007-2008 s-au efectuat mai multe lucrări de renovare interioară și exterioară.

Mica, dar activa comunitate din parohia Cergău Mic s-a bucurat nespuse de prezența și binecuvântarea Ierarhului locului, care a venit să pună pechea sfințeniei peste acest templu dumnezeiesc. Pentru activitatea

desfășurată, părintele paroh Nicolae Puiuș a fost hirotesit *sachelar*, iar binefăcătorii sfinței biserici au primit *Diplome de aleasă cinstire*.

Arhid. Rafael Orzeiu

Arhipăstorul Alba Iuliei a sfințit noua biserică a Mănăstirii Dumbrava, protopopiatul Aiud

În data de 13 mai, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu dimpreună cu soborul de arhieriei, condus de către Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului,

au sfințit biserica mare a Mănăstirii Dumbrava, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”.

Piatra de temelie a bisericii a fost pusă în data de 26 octombrie 2009, iar între anii 2011-2013 s-au realizat lucrări

de ridicare a edificiului. În anul 2014, locașul bisericesc a fost împodobit cu pictură în tehnica *fresco*, realizată de către familia de pictori bisericești Bumbu din Dej.

Sfințirea bisericii a fost, pentru miile de pelerini veniți, un moment de mare bucurie și împlinire. Pentru meritele deosebite, părintele arhimandrit Vasile Crișan, duhovnicul obștii monahale, a primit *Crucea patriarhală*, iar maicii starețe Mina Cerceș i s-a conferit *Diplomă de vrednicie* din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Arhid. Rafael Orzeiu

Înaltpreasfințitul Părinte Irineu a liturghisit la Catedrala Mare din municipiul Târgu-Mureș

De Praznicul Înălțării Domnului, 17 mai, Întâistătătorul Eparhiei de Alba Iulia, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a liturghisit în Catedrala mare din Târgu-Mureș. Cu această ocazie a fost instalat noul preot paroh al parohiei Târgu-Mureș VIII, în persoana părintelui protopop Olimpiu Zăhan.

La sfârșitul Sfintei Liturghii s-a oficiat slujba parastasului pentru eroii neamului românesc, care s-au jertfit pe câmpurile de luptă pentru apărarea patriei și a credinței strămoșești și pentru libertatea și demnitatea poporului român.

Credincioșii mureșeni, adunați în număr mare, s-au fortificat duhovnicește, gustând din fagurele de miere al comuniunii liturgice. Răspunsurile la strănă au fost date

de către corul psaltic *Anastasios*, sub bagheta vrednicului dirijor Iustinian-Ioachim Simion.

Arhid. Rafael Orzeiu

REDACȚIA „CREDINȚA STRĂBUNĂ”

Președinte: Înaltpreasfințitul Părinte IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei;
Redactor șef: Pr. Oliviu Botoi;
Redactori: Pr. Nicolae Aloman; Andrei Motora;
Colaboratori: Pr. Petrișor Muntean, Arhid. Rafael Orzeiu, Pr. Ioșif Zoica;

ISSN 1222-2313

Abonamentele se fac la orice Oficiu Poștal din țară sau direct prin mandat poștal pe adresa: ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ ALBA IULIA, str. Mihai Viteazul, nr. 16, specificând pe verso: abonament „CREDINȚA STRĂBUNĂ” pe 2018 și adresa completă sau prin e-mail: editurareintregirea@gmail.com
Prețul unui abonament pe un an este de 20 lei + taxele poștale în valoare de 4 lei.

Tiparul executat la
TIPOGRAFIA ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
ALBA IULIA
Concepție grafică și tehnoredactare
Pr. Nicolae Aloman